

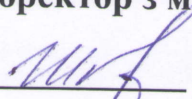
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 **Ярослав ШТАНЬКО**
“22” 08 2025 р.

ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	08 Право
Спеціальність:	081 Право
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Право
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

д.ю.н., професор кафедри права

імені Академіка УАН о. Івана Луцького

Роман ЛУЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри права

імені академіка УАН о. Івана Луцького

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

В.о завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Михайло МЕЛЬНИКОВИЧ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

е-mail	roman.lutskyi@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	200
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/roman-lutskyy
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/enrol/index.php?id=6275

ВСТУП

Метою дисципліни «Основи права Європейського Союзу»: огляд та чітке розуміння політичних та історичних вимірів ЄС та європейської інтеграції.

Європейський Союз на сьогодні є одним з найбільших ринків у світі. Цей курс має на меті ознайомити студентів із законодавством та політикою Європейського Союзу. Студенти повинні отримати повне розуміння конституційно-правової структури Європейського Союзу, а також огляд його внутрішнього ринку. Курс буде відображати історичні та сучасні правові та політичні події, так що студенти будуть в повній мірі усвідомлювати спосіб розвитку Європейського Союзу та виклики, з якими він стикається зараз. Курс буде зосереджений на наступних основних напрямках.

- інституційна та конституційна структура Союзу.
- джерела права Європейського Союзу.
- застосування законодавства Європейського Союзу.
- основні економічні цілі Союзу з акцентом на
- правила, що регулюють внутрішній ринок, в Договорі про функціонування Європейського Союзу.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд
2. Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС.
3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень
4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.
5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)
6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)
7. Система захисту прав людини в ЄС.

Завдання навчальної дисципліни полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- **ознайомлення** студентів з історичними передумовами виникнення Європейського Союзу, структурою та компетенцією його органів влади.;
- **формування** навичок орієнтування у правових засадах спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу;
- **виклад фактичного матеріалу** в обсязі, передбачуваному навчальною дисципліною.
- **ознайомлення** з історією, сучасним станом та правовими засадами стосунків України – ЄС та їх реалізацією.
- **опанування** поняттями, принципами, джерелами, системою права Європейського союзу;
- **дослідження** основ правового становища людини та громадянина у Європейському Союзі.
- **ознайомлення** з основними інституціями ЄС, їх роллю та повноваженнями в існуванні ЄС.

По завершенні курсу студенти будуть розуміти природу, основи, історію та інституційні розробки та процес формування політики ЄС. Студенти будуть мати змогу виробити критичне бачення основних досягнень європейської інтеграції. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- предмет та метод дисципліни, її роль у підготовці бакалавра;
- основні теоретичні конструкції дисципліни, її співвідношення з відповідними категоріями міжнародного права та національного права держав;
- передумови створення Євросоюзу та засади формування права Євросоюзу;
- поняття та структуру права Європейського Союзу, перспективи його розвитку;
- особливості регулювання та види відносин, заснованих на праві Європейського Союзу;
- кваліфікаційні характеристики європейського права; зміст та сферу дії цього права;
- роль Європейського Союзу у правовому регулюванні європейської інтеграції.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Право» (2024/2025)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу..
СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
СК 4. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів	РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
СК 6. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права	РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.	РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	78 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

**СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ:**

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Теорія держави і права	Цивільне право України
Судові та правоохоронні органи	Цивільне процесуальне право України
Історія держави і права України	Міжнародне приватне право

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи права Європейського Союзу»

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. «Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції Європейського союзу».

Тема 1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд

Історичний огляд процесу європейської інтеграції. Зародження та розвиток ідей європейської єдності. Витоки європейської ідеї. Європа на шляху інтеграції. Великі теорії європейської інтеграції (федералізм, неофункціоналізм, ліберальне урядування). Ідеї Моне. План Шумана. Початок європейської інтеграції: утворення Європейських співтовариств. Маастрихтський договір 1992 р., та утворення Європейського Союзу. Амстердамський договір. Еволюція Європейського Союзу та європейського права. Ніццький договір 26.02.2001 р. Дискусії щодо європейської конституції. Лісабонський договір 2007 р.

(https://www.canva.com/design/DAGeu9A95yk/ha34xJwVTwvlV9ZH-W3a-q/edit?utm_content=DAGeu9A95yk&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton)

Питання для самостійної роботи. Питання Обов'язки держав-членів щодо Співтовариства. Примусове здійснення обов'язків держав-членів.

Тема 2. Основні неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС.

Право Європейського Союзу, внутрішньодержавне (національне) право та міжнародне право: співвідношення та взаємодія. Принципи права Європейського Союзу. Первинне законодавство. Визначення первинних джерел. Координування первинних джерел. Юридична сила первинного законодавства.

Похідне законодавство. Постанови ЄС. Директива. Ознаки директиви. Транспозиція директив. Рішення. Необов'язкові акти. Прецедентне право Суду Європейського Союзу.

Нетипові акти. Односторонні акти. Договірні акти. Додаткове законодавство. Офіційні угоди. Акти, які ухвалюють держави-члени за спільною згодою. Зовнішні джерела. Угоди, укладені Співтовариством. Угоди, що "пов'язують" Співтовариство. Договори, що укладаються співтовариствами з міжнародними організаціями і третіми державами.

***Питання для самостійної роботи.** Співвідношення права Європейського Союзу з національним правом держав-членів. Розподіл повноважень між Співтовариством і державами-членами. Пряма дія права ЄС. Доктрина прямої дії права ЄС. Пряме застосування права ЄС. Принцип верховенства права ЄС. Умови верховенства права ЄС. Принцип пропорційності та субсидіарності у праві Європейського Союзу. Право ЄС — погляд крізь національну призму. Юридична сила дії правових норм ЄС. Наслідки верховенства. Адекватне відшкодування. Відповідальність держави в разі порушення права ЄС. Наслідки підсудності. Мінімальна підсудність. Посилена підсудність.*

Тема 3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень

Формування Європейського парламенту. Функції та повноваження Європейського парламенту. Структура й організація роботи Європейського парламенту. Голова Європейського парламенту: порядок обрання та повноваження. Склад та порядок формування Бюро Європейського парламенту. Його повноваження. Комісії Європейського парламенту. Політичні групи та парламентські комітети. Політичне управління, бюджет і законодавство.

Склад і порядок формування Ради Європейського Союзу. Повноваження Ради Європейського Союзу: обсяг і зміст. Загальна та спеціальна Рада Європейського Союзу. Порядок роботи та прийняття рішень. Особливості прийняття актів у Раді Європейського Союзу на основі одноголосності та кваліфікованої більшості. Прийняття актів у рамках Європейського Співтовариства (або першого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках спільної зовнішньої політики та політики безпеки (СЗБП, або другого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках співробітництва в сфері охорони порядку та кримінального правосуддя (або третього стовпа ЄС). Відповідальність Ради Європейського Союзу. Склад, порядок формування та повноваження Європейської Комісії. Правовий статус членів Європейської Комісії. Голова Європейської Комісії та його основні повноваження. Генеральні директорати та інші структурні підрозділи Європейської Комісії. Політична відповідальність Європейської Комісії. Законодавчі повноваження Комісії. Делегування функцій Ради та принципи роботи.

Питання для самостійної роботи. Організаційно-правова структура судової системи Європейського Союзу. Основні принципи та правила судового провадження.

Порядок формування Суду Європейських Співтовариств. Розмежування юрисдикції Суду Європейських Співтовариств і Суду першої інстанції. Економічний і соціальний комітет. Комітет регіонів. Банківська система ЄС.

Тема 4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Поняття внутрішнього ринку в праві Європейського Союзу. Вільний рух товарів. Заборона митних зборів та еквівалентних їм платежів. Заборона дискримінаційного внутрішнього оподаткування. Заборона кількісних обмежень. Обмеження експорту.

Питання для самостійної роботи. Вільний рух осіб. Вільний рух працівників. Свобода заснування та економічної діяльності. Вільний рух послуг. Свобода отримання послуг. Вільний рух капіталів і платежів.

Тема 5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)

Особливості становлення Європейської політики сусідства. Інструменти європейського сусідства та партнерства. Розвиток східного партнерства ЄС. Переваги Європейської політики сусідства. Документація Європейської політики сусідства. Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна – ЄС.

Питання для самостійної роботи. Підписання Угоди про асоціацію з ЄС 2014 року. Особливості Угоди. Країни - члени Європейської політики сусідства. Конкуруючі моделі регіональної інтеграції.

Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)

Субсидіарність та пропорційність при прийнятті рішень всередині ЄС. Політичний цикл ЄС.

Питання для самостійної роботи. Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика. Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців.

Тема 7. Система захисту прав людини в ЄС

Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС. Місце принципу поваги прав людини в договорах Євросоюзу з третіми країнами. Європейське громадянство. Хартія

основних прав Європейського союзу. Інституційний механізм Європейського Союзу в сфері захисту прав людини.

Питання для самостійної роботи. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Договірна практика Європейського Союзу.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль 1. «Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції Європейського союзу».

Тема 1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд

Історичний огляд процесу європейської інтеграції. Зародження та розвиток ідей європейської єдності. Витоки європейської ідеї. Європа на шляху інтеграції. Великі теорії європейської інтеграції (федералізм, неофункціоналізм, ліберальне урядування). Ідеї Моне. План Шумана. Початок європейської інтеграції: утворення Європейських співтовариств. Маастрихтський договір 1992 р., та утворення Європейського Союзу. Амстердамський договір. Еволюція Європейського Союзу та європейського права. Ніццький договір 26.02.2001 р. Дискусії щодо європейської конституції. Лісабонський договір 2007 р.

***Питання для самостійної роботи.** Питання Обов'язки держав-членів щодо Співтовариства. Примусове здійснення обов'язків держав-членів.*

Тема 2. Основні неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС.

Право Європейського Союзу, внутрішньодержавне (національне) право та міжнародне право: співвідношення та взаємодія. Принципи права Європейського Союзу. Первинне законодавство. Визначення первинних джерел. Координування первинних джерел. Юридична сила первинного законодавства.

Похідне законодавство. Постанови ЄС. Директива. Ознаки директиви. Транспозиція директив. Рішення. Необов'язкові акти. Прецедентне право Суду Європейського Союзу.

Нетипові акти. Односторонні акти. Договірні акти. Додаткове законодавство. Офіційні угоди. Акти, які ухвалюють держави-члени за спільною згодою. Зовнішні джерела. Угоди, укладені Співтовариством. Угоди, що "пов'язують" Співтовариство. Договори, що укладаються співтовариствами з міжнародними організаціями і третіми державами.

***Питання для самостійної роботи.** Співвідношення права Європейського Союзу з національним правом держав-членів. Розподіл повноважень між Співтовариством і державами-членами. Пряма дія права ЄС. Доктрина прямої дії права ЄС. Пряме застосування права ЄС. Принцип верховенства права ЄС. Умови верховенства права ЄС. Принцип пропорційності та субсидіарності у праві Європейського Союзу. Право ЄС*

— погляд крізь національну призму. Юридична сила дії правових норм ЄС. Наслідки верховенства. Адекватне відшкодування. Відповідальність держави в разі порушення права ЄС. Наслідки підсудності. Мінімальна підсудність. Посилена підсудність.

Тема 3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень

Формування Європейського парламенту. Функції та повноваження Європейського парламенту. Структура й організація роботи Європейського парламенту. Голова Європейського парламенту: порядок обрання та повноваження. Склад та порядок формування Бюро Європейського парламенту. Його повноваження. Комісії Європейського парламенту. Політичні групи та парламентські комітети. Політичне управління, бюджет і законодавство.

Склад і порядок формування Ради Європейського Союзу. Повноваження Ради Європейського Союзу: обсяг і зміст. Загальна та спеціальна Рада Європейського Союзу. Порядок роботи та прийняття рішень. Особливості прийняття актів у Раді Європейського Союзу на основі одноголосності та кваліфікованої більшості. Прийняття актів у рамках Європейського Співтовариства (або першого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках спільної зовнішньої політики та політики безпеки (СЗБП, або другого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках співробітництва в сфері охорони порядку та кримінального правосуддя (або третього стовпа ЄС). Відповідальність Ради Європейського Союзу. Склад, порядок формування та повноваження Європейської Комісії. Правовий статус членів Європейської Комісії. Голова Європейської Комісії та його основні повноваження. Генеральні директорати та інші структурні підрозділи Європейської Комісії. Політична відповідальність Європейської Комісії. Законодавчі повноваження Комісії. Делегування функцій Ради та принципи роботи.

Питання для самостійної роботи. Організаційно-правова структура судової системи Європейського Союзу. Основні принципи та правила судового провадження. Порядок формування Суду Європейських Співтовариств. Розмежування юрисдикції Суду Європейських Співтовариств і Суду першої інстанції. Економічний і соціальний комітет. Комітет регіонів. Банківська система ЄС.

Тема 4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Поняття внутрішнього ринку в праві Європейського Союзу. Вільних рух товарів. Заборона митних зборів та еквівалентних їм платежів. Заборона дискримінаційного внутрішнього оподаткування. Заборона кількісних обмежень. Обмеження експорту.

Питання для самостійної роботи. Вільний рух осіб. Вільний рух працівників. Свобода заснування та економічної діяльності. Вільний рух послуг. Свобода отримання послуг. Вільний рух капіталів і платежів.

Тема 5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)

Особливості становлення Європейської політики сусідства. Інструменти європейського сусідства та партнерства. Розвиток східного партнерства ЄС. Переваги Європейської політики сусідства. Документація Європейської політики сусідства. Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна – ЄС.

Питання для самостійної роботи. Підписання Угоди про асоціацію з ЄС 2014 року. Особливості Угоди. Країни - члени Європейської політики сусідства. Конкуруючі моделі регіональної інтеграції.

Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)

Субсидіарність та пропорційність при прийнятті рішень всередині ЄС. Політичний цикл ЄС.

Питання для самостійної роботи. Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика. Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців.

Тема 7. Система захисту прав людини в ЄС

Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС. Місце принципу поваги прав людини в договорах Євросоюзу з третіми країнами. Європейське громадянство. Хартія основних прав Європейського союзу. Інституційний механізм Європейського Союзу в сфері захисту прав людини.

Питання для самостійної роботи. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Договірна практика Європейського Союзу.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

«Основи права Європейського Союзу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	78
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	15
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	15
Підготовка звітів з практичних робіт	10	15
Підготовка до поточного контролю	10	15
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	8	18

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це

передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Правотворчий процес та правозастосування» студентам надається можливість перезарахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Онлайн-курс на тему: «Право ЄС»: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Lobby101/2015_T21/about	• «Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд» • «Основні неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС»
2.	Онлайн-курс на тему: «Інституції Європейського Союзу»: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:NACS_NDI_EDERA+PC101+2019/about	«Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень»

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу..	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв’язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-

Не зараховано	0 – 59	-
---------------	--------	---

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Вакуленко А. О. Право Європейського Союзу: підручник. / ред. Р. А. Петров. Вид. 9, змінене і доповнене. Харків: Право, 2019. 442 с.
2. Боднар Л. О., Бредова Г. В., Вакуленко А. О. Право Європейського Союзу. Київ: «Право», 2019. 442 с.

3. Шпакович В. М. Правова основа європейських держав. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 148 с.
4. Муравьов В. І., Мушак Н. Б., Волошин Ю.О. Право Європейського Союзу: академічний курс. Київ: Фенікс, 2021. 436 с.
5. Татарчук І. В. Європейське право (Право Європейського Союзу): навчальний посібник для підготовки до іспитів. Харків: ЦУЛ. 2020. 158 с.
6. Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації /упоряд. О. М. Павличенко. Харків: Права людини, 2017. 472 с.
- 7.Precedentua: зб. рішень Європейського Суду з прав людини / Укр. Гельсін. спілка з прав людини К.: КВІЦ, 2018. 412 с.
8. Піцик Х. З., Канюка І. М. Особливості спадкового права країн континентальної Європи, Англії та США. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2020. № 9(21). С. 57-63.*
9. Oleksandr R. Kovalyshyn, Khrystyna Z. Pitsyk, Oleh A. Vivcharenko, Reorganisation & Bankruptcy in Ukraine: the Question of Legal Transplants \ Journal of Advanced Research in Law and Economics, Vol. X, Issue 5(43), 2019, p. 1485-1493.
10. Піцик Х. З. Правове регулювання речових прав на чуже майно за кордоном. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Журнал. Серія право. ІваноФранківськ. Редакційно-видавничий відділ ЗВО "Університет Короля Данила".2021. Вип.12(24). С. 147-154.*

11. Піцик Х. З. Спадкове право країн ближнього зарубіжжя. *Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Міжнародного науково-практичного симпозиуму* (м. Івано-Франківськ, 17 травня 2017 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2020. С. 195-200.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Адреса веб-сайту ресурсу 1	Назва веб 2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада
України www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів
України www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд
України	
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони
України www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з
правознавства www.pravo.org.ua	Центр політико-правових
реформ www.khpg.org	Харківська правозахисна група
www.helsinki.org.ua	Українська Гельсінська спілка з прав
людини	